

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący – SSR Anna Jordan – Chajczyk

Protokołant – Małgorzata Szwed

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Kielce – Wschód w Kielcach –
Katarzyny Kasowskiej – Pedrycz

po rozpoznaniu sprawy Wojciecha Lubawskiego, Czesława Gruszewskiego, Krzysztofa
Soleckiego i Bogdana Klikowicza

oskarżonych o to, że:

I. działając wspólnie i w porozumieniu, w latach 2006-2010, znęcali się nad zwierzętami w
Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach w ten sposób, że przekraczając
uprawnienia oraz nie dopełniając obowiązków stworzyli takie warunki prawne, ekonomiczne
i organizacyjne dla działania schroniska, w których zamiast zapewniania bezdomnym
zwierzętom opieki, służyło ono zarabianiu na sprzedaży Miastu Kielce i kilkudziesięciu
innym gminom usług usuwania tych zwierząt, przez gromadzenie ich w nadmiernym
zagęszczeniu i w niewłaściwych warunkach bytowania wraz z zaniechaniem właściwej
opieki, co doprowadzało zwierzęta do cierpień, rozstroju zdrowia i śmierci,

a w szczególności o to, że:

1. Wojciech Lubawski upoważnił Czesława Gruszewskiego do podpisania w imieniu
Prezydenta Miasta Kielce decyzji z dnia 3.12.2002r., znak: GK.II-7060/1/16/2002,
zezwalającej Przedsiębiorstwu Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Młoda 28, 25-619 Kielce
(zwanemu dalej: PUK) na działalność regulowaną ustawą z 13.09.1996r. o utrzymaniu
czystości i porządku w gminach, tj. prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt,
pomimo, że Prezydent Miasta Kielce nie określił wcześniej warunków, o jakich mowa w art.
7 ust. 3 w zw. z ust. 5 tej ustawy, przez co zaniechał koniecznego unormowania działania
PUK w tym zakresie. Ponadto, w udzielonym zezwoleniu nie zawarł wymagań jakościowych
opieki nad zwierzętami, wymaganych przepisem art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu
czystości i porządku w gminach, poprzestając na powtórzeniu wymagań rządowego nadzoru
nad bezpieczeństwem sanitarnym (wówczas obowiązujące Rozporządzenie Ministra

Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5.11.2002r. w sprawie szczegółowych warunków wymaganych przy prowadzeniu schroniska dla zwierząt,

2. Czesław Gruszewski podpisał w dniu 3.12.2002r. w/w zezwolenie dla PUK oraz na jego podstawie zawarł z PUK w dniu 15.01.2007r. w imieniu Miasta Kielce, umowę cywilnoprawną, która była nieprawidłową formą powierzenia PUK realizacji zadania publicznego, w sposób nieuzasadniony ograniczającą nadzór Miasta Kielce nad realizacją jego zadań publicznych, przez co umożliwił znęcanie się nad zwierzętami w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach (k. 153 i nast. akt sygn. 4 Ds. 213/12)

3. Krzysztof Solecki zaniechał nadzoru nad realizacją zadania publicznego powierzonego PUK umową z dnia 15.01.2007r., w tym także przestrzegania warunków zezwolenia dla PUK z dnia 3.12.2002r. i wymagań weterynaryjnych obowiązujących PUK jako właściciela schroniska. Ponadto w dniu 25.11.2005r. zawarł umowę z lek. wet. Wojciechem Kiełkiem o pracę w schronisku, poza ramami zakładu leczniczego dla zwierząt, a więc w sposób nieprzydatny dla celu zapewnienia zwierzętom w schronisku opieki weterynaryjnej (k. 360 akt sygn. 4 Ds. 213/12),

4. Bogdan Klikowicz samowolnie wykraczając poza warunki zezwolenia dla PUK z dnia 3.12.2002r. (ograniczającego działalność schroniska do Gminy Miasto Kielce), zawierał w imieniu PUK umowy z licznymi innymi gminami o przyjmowanie zwierząt do schroniska w Kielcach, czym doprowadził do systematycznego przepelnienia schroniska i niewydolności opieki, co skutkowało cierpieniem, rozstrojem zdrowia i śmiercią zwierząt tam zgromadzonych,

tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2012 roku) w zw. z art. 11 § 2 kk,

a nadto Wojciecha Grubnera i Wojciecha Kiełka
oskarżonych o to, że:

II. działając wspólnie i w porozumieniu, w latach 2006-2010, znęcali się nad zwierzętami w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach w ten sposób, że powierzone ich pieczy – jako lekarzom weterynarii – zwierzęta utrzymywali w stanie nie leczonej choroby,

a w szczególności o to, że:

od dnia 2.07.2010r. do dnia 5.10.2012r. nie kontrolowali stanu zdrowia i nie leczyli psa, który został znaleziony martwy w schronisku w dniu 5.10.2012r., podczas wizytacji schroniska przez urzędników, posłów oraz przedstawicieli organizacji społecznych, jaka odbyła się po spotkaniu w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach

ij. o przestępstwo z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2012 roku)
w przedmiocie umorzenia postępowania
na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 kpk, art. 339 § 3 pkt 1 kpk i art. 632 pkt 2 kpk

postanawia:

1. umorzyć postępowanie;
2. kosztami procesu obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 10 sierpnia 2012 roku wpłynął do tut. Sądu subsydiarny akt oskarżenia, wniesiony przez Stowarzyszenie Obrony Zwierząt w Jędrzejowie, przeciwko Wojciechowi Lubawskiemu, Czesławowi Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu i Bogdanowi Klikowiczowi, których oskarżono o przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2012 roku) w zw. z art. 11 § 2 kk oraz przeciwko Wojciechowi Grubnerowi i Wojciechowi Kiełkowi, oskarżonym o przestępstwo z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2012 roku).

Sąd zważył, co następuje:

Możliwość oraz warunki wniesienia do Sądu przez pokrzywdzonego tzw. subsydiarnego aktu oskarżenia regulują przepisy art. 55 i 330 kpk. Zgodnie z art. 55 § 1 kpk w razie powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania w wypadku, o którym mowa w art. 330 § 2, pokrzywdzony może w terminie miesiąca od doręczenia mu zawiadomienia o postanowieniu wnieść akt oskarżenia do sądu, dołączając po jednym odpisie dla każdego oskarżonego oraz dla prokuratora. Z kolei zgodnie z art. 330 § 1 i § 2 kpk uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub odmowie jego wszczęcia, sąd wskazuje powody uchylecia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Jeżeli prokurator nadal nie znajduje podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, wydaje ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania lub odmowie jego wszczęcia. W

takim wypadku pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1, może wnieść akt oskarżenia określony w art. 55 § 1 - o czym należy go pouczyć. Użyte w art. 330 § 2 zd. 1 k.p.k. określenie: "wydaje ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania lub odmowie jego wszczęcia" oznacza, iż chodzi o sytuację, gdy prokurator - po uprzednim uchyleniu przez sąd postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania przygotowawczego - nie znajdując nadal podstaw do wniesienia oskarżenia, wydaje po raz wtóry takie samo postanowienie jak to, które było poprzednio przedmiotem zaskarżenia. Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy już w uchwale z dnia 17 maja 2000 roku, sygn. I KZP 9/00, (OSNKW 2000/5-6/42, Prok.i Pr.-wkl. 2000/7-8/14, Wokanda 2000/11/15, Biul.SN 2000/5/17), a wynika ono także z późniejszych orzeczeń, np. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 maja 2011 roku, sygn. II AKz 227/11, OSAŁ 2011/3/33, jak i stanowiska doktryny. Jeżeli zatem po uchyleniu postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania prokurator zdecydował się wszcząć dochodzenie lub śledztwo, a następnie je umorzył, nie ma zastosowania art. 330 § 2 kpk, chodzi bowiem o powtórny odmowę wszczęcia postępowania przygotowawczego lub powtórnego umorzenia tego postępowania przez prokuratora.

W niniejszym przypadku subsydiarny akt oskarżenia wniesiony został w następującym układzie procesowym.

W dniu 12 października 2010 r. w sprawie 2 Ds. 1264/10 wszczęte zostało dochodzenie w sprawie: w dacie bliżej nieustalonej do października 2010 roku w Kielcach znęcania się nad zwierzętami w Kieleckim Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Dyminach, tj. o przestępstwo z art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (k. 19 akt sprawy II K 1128/11 SR Kielce). W dniu 18 października 2010 r. Prokurator otrzymał pismo Fundacji dla Ratowania Zwierząt Bezdomnych Emir będące zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Grażynę Khier oraz przez lekarzy weterynarii Wojciecha Grubnera i Wojciecha Kielek poprzez „łamanie przez nich ustawy o zawodzie lekarza weterynarii, art. 33 ustawy o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 roku, naruszeniu przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczególnych wymagań dla prowadzenia schronisk dla zwierząt, naruszeniu przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 stycznia 2003 r. w sprawie preparatów zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe, które mogą być posiadane w celach medycznych po uzyskaniu zgody Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego, naruszeniu przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt i dokumentacji

lekarsko – weterynaryjnej, poświadczanie nieprawdy w dokumentów” (k. 164 i n. t. I akt II K 1128/11). W dniu 25 października 2010 r. Stowarzyszenie Obrona Zwierząt z Jędrzejowa złożyło w prokuraturze zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez lekarzy weterynarii Wojciecha Kielek i Wojciecha Grubnera poprzez złamanie zapisów ustawy i zawdzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko – weterynaryjnych oraz złamanie zapisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt i dokumentacji lekarsko – weterynaryjnej (k. 267 t. II). W przypadku tych zawiadomień Prokurator poinformował Fundację Emir i Stowarzyszenie Obrona Zwierząt z Jędrzejowa, że pisma te zostały „dołączone do akt postępowania przygotowawczego o sygn. akt 2 Ds. 1264/12.” (k. 308 i 311 t. II akt II K 1128/11). W dniu 17 listopada 2010 r. Stowarzyszenie Obrona Zwierząt z Jędrzejowa złożyło w Prokuraturze zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 231 kk przez funkcjonariuszy Urzędu Miasta Kielce polegającego na niedopełnieniu obowiązków i przekroczeniu uprawnień w zakresie realizacji ustawowego zadania zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom (k. 498 i n. t. III akt II K 1128/11). W dniu 29 listopada 2010 r. Prokurator poinformował Stowarzyszenie, że jego pismo zostało „dołączone do akt postępowania przygotowawczego o sygn. akt 2 Ds. 1264/12.” (k. 501 t. II akt II K 1128/11). W dniu 30 grudnia 2011 r. Prokurator po przeprowadzeniu postępowania w sprawie 2 Ds. 1264/10 skierował do Sądu akt oskarżenia przeciwko Grażynie Khier o przestępstwo z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt. Tego samego dnia Prokurator wydał postanowienie o wyłączeniu z akt sprawy 2 Ds. 1264/10 materiałów w sprawie:

1/ niedopełnienia w okresie od stycznia 2006 roku do października 2010 roku daty bliżej nieustalonej w Kielcach obowiązków przez lekarzy weterynarii w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach poprzez nienależyte sprawowanie opieki weterynaryjnej nad znajdującymi się w schronisku zwierzętami, czym działali na szkodę interesu publicznego, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk,

2/ niedopełnienia obowiązków przez Prezydenta Miasta Kielce i urzędników Urzędu Miasta Kielce w okresie od 2002 roku do października 2010 roku daty bliżej nieustalonej w Kielcach w zakresie wydanych decyzji dotyczących funkcjonowania Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach, czym nie zapewnili bezdomnym zwierzętom z terenu Miasta Kielce opieki, czym działali na szkodę interesu publicznego, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk (k. 1 akt 4 Ds. 213/12 (poprzedni numer 4 Ds. 425/11) Prokuratury Rejonowej Kielce – Wschód).

Tego samego dnia, tj. 30 grudnia 2011 r., Prokurator w sprawie o wyżej opisane przestępstwa z art. 231 § 1 kk odmówił wszczęcia śledztwa (k. 680 t. IV akt 4 Ds. 213/12). Zażalenie na to

postanowienie złożyło Stowarzyszenie Obrona Zwierząt z Jędrzejowa. Sąd uznał je za stronę postępowania o czyny z art. 231 § 1 kk i postanowieniem z dnia 23 maja 2012 r. uchylił postanowienie Prokuratora z dnia 30 grudnia 2011 r. przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy Prokurator w dniu 29 czerwca 2012 r. wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie:

1/ niedopełnienia obowiązków przez lekarzy weterynarii w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach poprzez nienależyte sprawowanie opieki weterynaryjnej i znęcanie się nad znajdującymi się w schronisku zwierzętami poprzez utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, czym działali na szkodę interesu publicznego, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk i art. 35 ust. 1a ustawy o ochronie zwierząt w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy o ochronie zwierząt w zw. z art. 11 § 2 kk,

2/ niedopełnienia obowiązków przez Prezydenta Miasta Kielce i urzędników Urzędu Miasta Kielce w zakresie wydanych decyzji dotyczących funkcjonowania Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach, czym nie zapewnili bezdomnym zwierzętom z terenu Miasta Kielce opieki, czym działali na szkodę interesu publicznego, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk (k. 1052 t. V akt 4 Ds. 213/12).

W dniu 10 sierpnia 2012 r. Stowarzyszenie Obrona Zwierząt z Jędrzejowa złożyło subsydiarny akt oskarżenia przeciwko osobom wymienionym w sentencji postanowienia o czyny tam wskazane.

Składając zażalenie na postanowienie Prokuratora z dnia 30 grudnia 2011 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawach o przestępstwa z art. 231 § 1 kk Stowarzyszenie Obrona Zwierząt z Jędrzejowa wskazało, że zarzuca Prokuraturze „złamanie” art. 305 § 1 kpk i art. 306 § 3 kpk, które nakładają na organ powołany do prowadzenia postępowania przygotowawczego obowiązek niezwłocznego, po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie, wydania postanowienia o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa, z powiadomieniem o tym fakcie zawiadamiającego o przestępstwie w terminie nie późniejszym niż 6 tygodni od złożenia zawiadomienia (k. 694 t. IV akt 4 Ds. 213/12). Sąd w postanowieniu z dnia 23 maja 2012 r. podniósł, że tryb postępowania wskazany w art. 303 kpk, art. 305 § 1 kpk i art. 307 § 1 kpk nie został zachowany w niniejszej sprawie i że skoro zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstw złożone przez Stowarzyszenie Obrona Zwierząt z Jędrzejowa w dniach 25 października 2010 r. i 17 listopada 20120 r. zostały dołączone przez Prokuratora do postępowania o sygnaturze 2 Ds. 1264/10 to wnioskować należy, że materia objęta tymi zawiadomieniami została objęta dochodzeniem w sprawie 2 Ds. 1264/10. W tej sytuacji procesowej Prokurator kierując akt oskarżenia przeciwko

Grażynie Khier w sprawie 2 Ds. 1264/10 i nie znajdując podstaw do postawienia zarzutów i oskarżenia innych osób powinien wszczęte już dochodzenie w tym zakresie umorzyć (k. 708 t. IV akt 4 Ds. 213/12).

Przepis art. 305 § 1 kpk stanowi, że niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie organ powołany do prowadzenia postępowania przygotowawczego obowiązany jest wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa. Przepis ten nie określa żadnego terminu na wydanie tych decyzji procesowych. Jedynie stanowi, że ma to nastąpić niezwłocznie. Z analizy art. 307 § 1 kpk można wyprowadzić wniosek, że w sytuacji konieczności przeprowadzenia postępowania sprawdzającego co do danych zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie, postanowienie o wszczęciu śledztwa albo o odmowie wszczęcia śledztwa należy wydać najpóźniej w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia. Nie wydaje się uprawnione twierdzenie, że w sytuacji przekroczenia tego terminu (podobnie jak i terminu z art. 306 § 3 kpk) Prokurator nie może już wydać postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa i musi wydać decyzję o umorzeniu śledztwa, a to z uwagi na brzmienie przepisu art. 303 kpk stanowiącego, że postanowienie o wszczęciu śledztwa wydaje się, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. To ta tylko przesłanka, a nie terminy z art. 305 § 1 kpk i z art. 306 § 3 kpk decydują o tym, czy wydać postanowienie o wszczęciu śledztwa. W niniejszej sprawie sytuacja jest o tyle niejasna, że po złożonych przez Stowarzyszenie zawiadomieniach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez lekarzy weterynarii i urzędników Urzędu Miasta Kielce Prokurator wystosował do tego podmiotu pisma, w których informował, że zawiadomienia zostały „dołączone do akt postępowania przygotowawczego o sygn. akt 2 Ds. 1264/12.” Czy można z tego wywnioskować, że okoliczności podnoszone w zawiadomieniach w zamyśle Prokuratora miały być przedmiotem rozpoznania w ramach prowadzonego od dnia 12 października 2010 r. dochodzenia o czyn z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt? W ocenie Sądu nie, przecież w sprawie o przestępstwo z art. 231 § 1 kk postępowanie przygotowawcze prowadzi się w formie śledztwa, a nie dochodzenia, konieczne więc byłoby wydanie postanowienia o wszczęciu śledztwa, Prokurator jako podmiot fachowy o tym oczywiście wie. Bardziej prawdopodobne jest, że pisma te zostały po prostu tylko dołączone jako informacja do akt postępowania przygotowawczego o sygn. akt 2 Ds. 1264/12 bez podejmowania w tym zakresie jakichś kroków przewidzianych procedurą karną, mimo że takowe powinny być podjęte. W takiej sytuacji nie można uznać, aby w sprawie zawiadomień złożonych przez Stowarzyszenie Obrona Zwierząt prowadzone było śledztwo, zawiadomienia te tylko znajdowały się w aktach sprawy, a zatem w dalszym ciągu układ procesowy prezentuje się w

ten sposób, iż wydane zostało jedno postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa (uchylone następnie przez Sąd) oraz jedno postanowienie o umorzeniu postępowania. Taka konfiguracja nie uprawnia zaś pokrzywdzonego – w świetle uwag, które poczyniono na wstępie rozważań – do wniesienia prywatnego aktu oskarżenia. W tej sytuacji zachodzi zatem przesłanka przewidziana w art. 17 § 1 pkt 9 kpk w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, co powoduje konieczność umorzenia postępowania.

Przyczyna umorzenia przez Sąd postępowania w zakresie czynów zarzucanych oskarżonym Wojciechowi Lubawskiemu, Czesławowi Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu i Bogdanowi Klikowiczowi jest jednak oprócz zanalizowanej wyżej kwestii jeszcze inna i leży też poza tą kwestią. Otóż trzeba zwrócić uwagę, że podmiot występujący z subsydiarnym aktem oskarżenia po pierwsze musi mieć przymiot pokrzywdzonego w sprawie (art. 55 § 1 kpk) i po drugie złożony przez niego subsydiarny akt oskarżenia musi dotyczyć, co oczywiste, tego czynu, co do którego wcześniej postępowanie prowadził Prokurator i co do którego dwukrotnie wydał decyzję o umorzeniu postępowania lub o odmowie jego wszczęcia (tożsamość czynu). W tym miejscu dla jasności wyводу i dla uchwycenia istoty problemu warto po raz wtóry przytoczyć treść punktu 2 postanowienia Prokuratora z dnia 29 czerwca 2012 r. Otóż w punkcie 2 tego postanowienia Prokurator umorzył śledztwo w sprawie: niedopełnienia obowiązków przez Prezydenta Miasta Kielce i urzędników Urzędu Miasta Kielce w zakresie wydanych decyzji dotyczących funkcjonowania Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach, czym nie zapewnili bezdomnym zwierzętom z terenu Miasta Kielce opieki, czym działali na szkodę interesu publicznego, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk (k. 1052 t. V akt 4 Ds. 213/12). Wniosek z tego taki, że oskarżyciel subsydiarny mógł oskarżyć Prezydenta Miasta Kielce i urzędników Urzędu Miasta Kielce tylko o przestępstwo z art. 231 § 1 kk polegające na niedopełnieniu obowiązków w zakresie wydanych decyzji dotyczących funkcjonowania Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach, a skoro tak to Stowarzyszenie Obrona Zwierząt z Jędrzejowa nie ma w tym przypadku przymiotu pokrzywdzonego przestępstwem z art. 231 § 1 kk. Podmiotowi temu przysługuje z mocy art. 39 ustawy o ochronie zwierząt uprawnienie do wykonywania praw pokrzywdzonego, ale tylko w zakresie przestępstw stypizowanych w przepisach art. 35 ust. 1, 1a lub 2 oraz wykroczenia określonego w art. 37, a także w postępowaniu w sprawach nieletnich o czyn karalny określony w art. 35 ust. 1, 1a lub 2. Ustawa ta w art. 40 stanowi, że organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą współdziałać z właściwymi instytucjami państwowymi i samorządowymi w ujawnianiu oraz

ściganiu przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie, ale dotyczy to tylko przestępstw i wykroczeń z tej ustawy, a nie ze wszystkich innych. Ustawa o ochronie zwierząt w żadnym przypadku więc nie przyznaje przymiotu pokrzywdzonego organizacji działającej na rzecz praw zwierząt jeżeli chodzi o przestępstwo z art. 231 § 1 kk. W tym przypadku zastosowanie mają przepisy kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego, a zgodnie z tymi aktami prawnymi pokrzywdzonym jest ten, czyje dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo. Co do art. 231 § 1 kk, gdy sprawca działał na szkodę interesu publicznego to nie ma konkretnego pokrzywdzonego. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę stoi na stanowisku, że należy dokonywać ścisłej wykładni pojęcia pokrzywdzonego w prawie karnym, bo za tym przemawia literalne brzmienie przepisu art. 49 § 1 kpk, a we wszystkich tych przypadkach, gdzie nie można wskazać konkretnego dobra prawnego naruszonego przestępstwem, a tylko dobro natury ogólnej to organa ścigania winny stać na straży prawidłowego przeprowadzenia postępowania (art. 2 kpk). Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 września 1999 r. w sprawie sygn. akt I KZP 26/99 wskazał, że: „przepis art. 49 § 1 k.p.k. powinien być interpretowany wąsko, a zatem pojęcie pokrzywdzonego relatywizuje się jedynie do zespołu znamion przestępstwa będącego przedmiotem postępowania. Nie ma przy tym decydującego znaczenia to, czy fakt pokrzywdzenia konkretnej osoby fizycznej lub prawnej został uzewnętrzniony w opisie czynu zarzucanego sprawcy, a niekiedy nawet w przyjętej kwalifikacji prawnej. Nie może mieć przy tym znaczenia to, czy dobro prawne naruszone lub zagrożone przez przestępstwo jest głównym, czy też ubocznym przedmiotem ochrony na tle konkretnej normy prawnej. Pokrzywdzonym może być również taka osoba, której dobro prawne zostało naruszone lub zagrożone przez czyn stanowiący element przestępstwa ciągłego lub czyn współukarany (tak Sąd Najwyższy w uchwale połączonych Izb Karnej i Wojskowej z dnia 26 listopada 1976 r., VI KZP 11/75, OSNKW 1977, z. 1-2, poz. 1). Nie jest zaś w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k. pokrzywdzonym ten, czyje dobro, choćby było dobrem prawnie chronionym, zostało zagrożone lub naruszone przez czyn, który jest przestępstwem, co jednak nie należy do jego ustawowych znamion. Zajęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do nadmiernego "rozmycia" pojęcia zdefiniowanego w art. 49 § 1 k.p.k. W szczególności niemal nieograniczony krąg podmiotów mógłby powoływać się na to, iż ich dobra prawnie chronione zostały nawet tylko zagrożone przez czyn będący przestępstwem. Przyjęcie wąskiej, materialnej definicji pokrzywdzonego pozwala natomiast na racjonalne ograniczenie tego kręgu do osób, których dobra prawne zostały zagrożone w wyniku przestępstw, które skonstruowane zostały jako przestępstwa z narażenia oraz do przestępstw popełnionych w innych formach stadialnych i zjawiskowych niż dokonanie.

Dzięki takiemu ograniczeniu usunięta zostaje sfera uznaniowości organów procesowych, które mogłyby niemalże dowolnie kształtować krąg podmiotów, którym - zdaniem tych organów - przysługują uprawnienia pokrzywdzonych w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k.". Oskarżyciel posiłkowy może wnieść subsydiarny akt oskarżenia, o jakim mowa w art. 55 kpk, jedynie o czyny, w których był on pokrzywdzonym w rozumieniu przepisu art. 49 § 1 kpk, a nie takie, co do których dobro chronione prawem wprost ma wymiar ogólnospołeczny i nie dotyka indywidualnie oraz bezpośrednio dóbr konkretnej osoby, co sprawia, że w takim zakresie nie jest on podmiotem uprawnionym do wniesienia skargi, warunkującej wszczęcie postępowania przed właściwym sądem, co musi skutkować tym samym umorzeniem postępowania wobec wystąpienia negatywnej po temu okoliczności określonej w przepisie art. 17 § 1 pkt 9 kpk.

Mając powyższe uwagi na względzie stwierdzić trzeba, że Stowarzyszenie Obrona Zwierząt nie mogło skutecznie wystąpić z subsydiarnym aktem oskarżenia przeciwko oskarżonym Wojciechowi Lubawskiemu, Czesławowi Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu i Bogdanowi Klimowiczowi o przestępstwo z art. 231 § 1 kk w takim kształcie, w jakim postępowanie o ten czyn zostało umorzone przez Prokuratora w punkcie 2 postanowienia z dnia 29 czerwca 2012 r. W ocenie Sądu nie mógł też oskarżyciel rozszerzyć zakresu oskarżenia o kwalifikację prawną z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy o ochronie zwierząt i o ustalenia na tej kwalifikacji oparte, tj. zarzut znęcania się nad zwierzętami (oskarżonym Wojciechowi Lubawskiemu, Czesławowi Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu i Bogdanowi Klimowiczowi zarzucono, że działając wspólnie i w porozumieniu, w latach 2006 – 2010, znęcali się nad zwierzętami w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach w ten sposób, że przekraczając uprawnienie orz nie dopełniać obowiązków stworzyli takie warunki prawne, ekonomiczne i organizacyjne dla działania schroniska, w których zamiast zapewniania bezpieczeństwa bezdomnym zwierzętom służyło ono do zarabiania na sprzedaży miastu Kielce i kilkudziesięciu innym gminom usług usuwania zwierząt), bo w takim zakresie Prokurator nie prowadził postępowania przygotowawczego i nie wydał decyzji o umorzeniu śledztwa, nie został więc spełniony wymóg podstawowy wskazany w art. 55 § 1 kpk. Nie ma w tym przypadku tożsamości czynu pomiędzy czynem, co do którego Prokurator prowadził postępowanie i czynem wskazanym w subsydiarnym akcie oskarżenia. Nie prowadził bowiem Prokurator postępowania o znęcaniu się przez pracowników Urzędu Miasta Kielce nad zwierzętami, tylko o niedopełnienie obowiązków przez Prezydenta Miasta Kielce i urzędników Urzędu Miasta Kielce w zakresie wydanych decyzji dotyczących funkcjonowania schroniska. W tej

sytuacji zachodzi zatem przesłanka przewidziana w art. 17 § 1 pkt 9 kpk w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, co powoduje konieczność umorzenia postępowania.

Co do przestępstwa z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy o ochronie zwierząt, o popełnienie którego zostali oskarżeni Wojciech Grubner i Wojciech Kielek, to w tym przypadku Stowarzyszenie Obrona Zwierząt może wykonywać uprawnienia pokrzywdzonego, a zarzut z punktu II aktu oskarżenia odpowiada zakresowi umorzenia śledztwa o czyn z punktu I postanowienia Prokuratora z dnia 29 czerwca 2012 r. w zakresie przestępstwa z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, bo co oczywiste Stowarzyszenie nie mogło być oskarżycielem subsydiarnym w zakresie czynu z art. 231 § 1 kk. Zachodzi więc w tym przypadku tożsamość czynu, ale tak jak w przypadku czynów zarzucanych oskarżonym Wojciechowi Lubawskiemu, Czesławowi Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu i Bogdanowi Klimowiczowi układ procesowy prezentuje się w ten sposób, iż wydane zostało jedno postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa (uchylone następnie przez Sąd), oraz jedno postanowienie o umorzeniu postępowania. Taka konfiguracja nie uprawnia zaś pokrzywdzonego – w świetle uwag, które poczyniono na wstępie rozważań – do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia. W tej sytuacji zachodzi zatem przesłanka przewidziana w art. 17 § 1 pkt 9 kpk w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, co powoduje konieczność umorzenia postępowania.

SSR Anna Jordan – Chajczyk

Na oryginalne własne podpisy
Za zgodność

Sekretarz

mgr Małgorzata Szewc
